

Utlåtande 2016:179 RIX (Dnr 106-602/2016)

Uppmärksammande av allmän och lika rösträtt för kvinnor och män i de kommunala valen

Motion (2016:44) av Margareta Björk (M)

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motion (2016:44) av Margareta Björk (M) om uppmärksammande av allmän och lika rösträtt för kvinnor och män i de kommunala valen anses be-svarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Ann-Margarethe Livh anför följande.

Ärendet

Margareta Björk (M) framhåller i sin motion vikten av att uppmärksamma 1918 års riksdagsbeslut om allmän och lika rösträtt för män och kvinnor som en milstolpe i den svenska demokratins historia. Som förslag på aktiviteter under firandet nämner motionären bland annat att staden särskilt bör uppmärksamma de kvinnor som valdes in i dåvarande stadsfullmäktige. Motionären lyfter stadens tidigare jubileumsfirande år 2013 av 1863 års kommunreform som inspiration för genomförandet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt att den allmänna och lika rösträtten uppmärksammas och föreslår att kulturnämnden får i uppdrag att under år 2019 genomföra uppmärksammandet.

Kulturnämnden instämmer i vikten av att den allmänna och lika rösträtten belyses på olika sätt och föreslår att man koncentrerar uppmärksammandet till senvåren 2019 med början 1 april då det är 100 år sedan den nya stadsfullmäktige tillträdde.

Mina synpunkter

Jag delar motionärens syn på att den allmänna och lika rösträtten är en epokgörande händelse i den svenska demokratis historia. Viktiga hållpunkter uppmärksammar oss på att demokratin ännu är ung och påminner oss om vikten av att alltid utveckla och utvidga den demokrati som idag ter sig som självklar. Stadens nuvarande arbete med att utveckla olika former för demokratiskt deltagande visar att staden tar denna uppgift på allra största allvar. Som remissinstanserna påpekar finns det god kompetens inom stadens olika verksamheter för att på olika sätt belysa viktiga historiska skeenden ur många olika perspektiv. Då denna kompetens redan finns inom staden och jubileet kommer att äga rum långt fram i tiden får vi återkomma till ett beslut om det konkreta genomförandet närmare själva jubileumsdatumet.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Motionen.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Motion (2016:44) av Margareta Björk (M) om Uppmärksammande av allmän och lika rösträtt för kvinnor och män i de kommunala valen bifalls.
2. Därutöver anför följande.

Den kvinnliga rösträtten är en viktig milstolpe i den svenska demokratin och förtjänar att uppmärksammas särskilt. År 2018 är det hundra år sedan den kvinnliga rösträtten beslutades av Sveriges riksdag. Stockholms stad bör uppmärksamma detta på samma sätt som staden uppmärksammade hundraårsjubileet för lagstiftningen som lade grunden för Sveriges kommunsystem. Vi noterar att stadsledningskontoret anser att det är positivt att den allmänna och lika rösträtten uppmärksammas. Vi anser dock att

detta bör organiseras centralt i staden i likhet med stadens tidigare jubileumsfirande av 1863 års kommunreform.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Den svenska rösträttsrörelsen förde ett långt och trögt arbete som slutligen ledde till att Sveriges Riksdag 1918, under liberalen Nils Edéns regering, beslutade om allmän och lika rösträtt för män och kvinnor i riksdagsvalen. Den stora betydelse av de nya reglerna för kommunalval var att den graderade rösträtten avskaffades, vilket betydde att penningmakten fick ge vika i kommuner, landsting - och därmed även i första kammaren.

Den mångåriga liberala kampen mot höger och kungamakt hade äntligen krönts med framgång. Få regeringar har drivit igenom så många och viktiga reformer som Nils Edéns koalition mellan liberaler och socialdemokrater; parlamentarisk demokrati, kvinnlig rösträtt och åttatimmarsdag för att nämna några. Vi liberaler välkomnar initiativ kring att uppmärksamma demokratikampen och ser med glädje på att hundraårsminnet av den allmänna rösträtten firas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Motion (2016:44) av Margareta Björk (M) om uppmärksammande av allmän och lika rösträtt för kvinnor och män i de kommunala valen anses be-svarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Stockholm den 9 november 2016

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Ann-Margarethe Livh

Kerstin Tillkvist

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Johanna Sjö och Jonas Nilsson (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Lotta Edholm (L) med hänvisning till Liberalernas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Jonas Naddebo (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Margareta Björk (M) framhåller i sin motion vikten av att uppmärksamma 1918 års riksdagsbeslut om allmän och lika rösträtt för män och kvinnor som en milstolpe i den svenska demokratins historia. Som förslag på aktiviteter under firandet nämner motionären bland annat att staden särskilt bör uppmärksamma de kvinnor som valdes in i dåvarande stadsfullmäktige. Motionären lyfter stadens tidigare jubileumsfirande år 2013 av 1863 års kommunreform som inspiration för genomförandet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och kulturnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 14 september 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig positivt till att den allmänna och lika rösträtten uppmärksammas och att resurser avsätts för detta. Jubileumsfirandet är ett bra tillfälle för staden att sprida information om demokratisk delaktighet och firandet bör därför innehålla folkbildande insatser kring jämställdhet och den svenska demokratins historia. Stadsledningskontoret föreslår att motion (2016:44) av Margareta Björk (M) om uppmärksammande av allmän och lika rösträtt för kvinnor och män i de kommunala valen bifalls delvis. Därutöver föreslås att kulturnämnden får i uppdrag att under år 2019 genomföra uppmärksammandet och att frågan om finansiering hanteras inom ramen för budget 2019.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2016 att som svar på motionen överlämna och återropa detta tjänsteutlåtande.

Reservation anfördes av Sophia Granswed m fl (M), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Roger Mogert m fl (S) och Ann Mari Engel (V), *bilaga 1*.

Stadsarkivets tjänsteutlåtande daterat den 16 maj 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsarkivet och kulturförvaltningen instämmer i vikten av att den allmänna och lika rösträtten belyses på olika sätt och att resurser avsätts till detta. Förvaltningarna föreslår att man koncentrerar uppmärksammandet till senvåren 2019 med början 1 april då det är 100 år sedan den nya stadsfullmäktige tillträdde. Fokus på firandet bör ligga på de 15 kvinnor som då valdes in i fullmäktige.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation anfördes av Sophia Granswed m.fl. (M) enligt följande.

Sophia Granwswed m fl med ersättaryttrande från Pelle Thörnberg (C) och Ulf Lönnberg (KD) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt följande:

- Att tillstyrka motionen
- Att därutöver anföras

Den kvinnliga rösträtten är en viktig milstolpe i den svenska demokratin och förtjänar att uppmärksammas särskilt. År 2018 är det hundra år sedan den kvinnliga rösträtten beslutades av Sveriges Riksdag. Stockholms stad bör uppmärksamma detta på samma sätt som man uppmärksammade hundraårsjubileet för lagstiftningen som lade grunden för Sveriges kommunsystem. Till skillnad från kulturförvaltningen så anser vi att detta bör organiseras centralt i staden, och inte inom ramen för Genusnod Sthlm uppdrag.

Särskilt uttalande gjordes av Roger Mogert m.fl. (S) och Ann Mari Engel (V) enligt följande.

Glädjande att Margareta Björk (M) vill uppmärksamma införandet av allmän och lika rösträttens för kvinnor och män i de kommunala valen. Björk föreslår ett firande 2019, hundra år efter att högern vek sig från sitt tidigare motstånd och äntligen lät en majoritet i samhället få möjlighet att rösta.

Särskilt uttalande gjordes av Rasmus Jonlund m.fl. (L) enligt följande.

Den svenska rösträttsrörelsen förde ett långt och trögt arbete som slutligen ledde till att Sveriges Riksdag 1918, under liberalen Nils Edéns regering, beslutade om allmän och lika rösträtt för män och kvinnor i allmänna val. Den mångåriga liberala kampen mot höger och kungamakt hade äntligen krönts med framgång. Få regeringar har drivit igenom så många och viktiga reformer som Nils Edéns koalition mellan liberaler och socialdemokrater; parlamentarisk demokrati, kvinnlig rösträtt och åttatimmarsdag för att nämna några. Vi liberaler välkomnar initiativ kring att uppmärksamma demokratikampen och ser med glädje på att hundraårsminnet av den allmänna rösträtten firas.